

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeruoma zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

50 let!

Jutri 18. avgusta 1880 obhaja vse avstro-ogersko cesarstvo lep in pomenljiv praznik petdesetega rojstnega dne svojega presvitlega vladarja. Rojen je bil kot prvi sin nadvojvode Franc Karla leta 1830, tedaj ravno pred 50 leti. Že leta 1848, komaj 18 let starega, poklicali so ga na vlado velike avstrijske države. Njegov stric, cesar Ferdinand ni hotel gledati homatij in prekucij tega burnega leta, in po odpovedi nadvojvode Franc Karla prišla je vrsta na nadvojvodo Franca Jožefa, da je prevzel slavno krono Habsburžanov. Zdaj vlada naš slavni cesar že 32 let, Bog mu podeli še mnogo let! Malokteri vladar vlada tako dolgo, in osoda nam ga nalašč ohranjuje, ker je njegova dobrotljivost in pravčnost tolažljiva za vse narode.

Če pogledamo nazaj na življenje našega cesarja, bomo videli, da je več slabega užil, ko dobrega. Komaj se je ogerski punt leta 1849 potlačil, oglasili so se že drugi sovražniki, da so majali stebre naše države. Italjani niso dali nikdar miru, in slednjič so pripravili Francoze, da so jim prišli na pomoč. Bitka pri Solferini, ktere se je mladi cesar sam udeležil, odločila je na srečo zaveznišnih Romancev, z britkim srcem moral je cesar odstopiti lepo Lombardijo. Med tem časom pa se je tudi že Prus pripravil na boj zoper našega cesarja, in Nemci so v zvezi z Lahi napadli nas leta 1866, ter nam vzeli Beneško.

Da se je ta vojska začela brez vsacega uzroka, da je zgubil vnovič drugo rodovitno deželo z velikimi trdnjavami vred, da so ga

mali nemški knezi tako sramotno zapustili in izdali, ter rajši potegnili s Prusijo, da je bila Avstrija iz Nemčije ven vržena, to so bili vsi britki meči v srce našega blazega vladarja, in ne po krivici so marsikteri rekli, da dobi naš cesar od zgodovinarjev ime „Franc Jožef nesrečni.“ Moč starega sovražnika Avstrije, kralja Viljema, je vedno naraščala, njegov ponos je zrastel posebno po srečno dobljeni vojski zoper Francoze, in prisvojil si je naslov „nemškega cesarja“, ktera čast je od nekdanj bila last avstrijskih vladarjev.

Še le srečna okupacija Bosne leta 1878 bila je nekaka tolažba za našega vladarja, ko si je pridobil zopet novo, bogato deželo. Od tega časa se sreča Avstrije zopet na bolje obrača. Njena lega na iztoku jej dela mogoče, da se dejansko udeleži vseh prememb v Turčiji, ter jih obrne na svojo korist. Tudi v notrajni politiki ni imel cesar nikoli preveč veselih ur. V prvi vrsti so mu delali Madjari s svojo večno nezadovoljnostjo vedne skrbi; pa tudi prepiri drugih narodov se do zdaj še niso dali pomiriti, in naš vladar, ki bi rad vsem ustregel ter je že izrekel, „da hoče mir med svojimi narodi“, že skoraj ne vé, kako bi vladal. Pri vsej dobri volji mu je nemogoče na eni strani prav dajati nemškim kričanjem, na drugi pa izpolniti opravičene želje Slovanov in nemških katolikov. Upajmo, da se bo z naprej obdal s takimi svetovalci, kakor sta Taaffe in Hohenwart, ki hočeta izvesti enako pravico za vse narode, in potem se bo povrnil toliko zaželjeni mir v državo.

Vsi prepiri pa raznih narodov niso nikoli motili, da bi ne pokazali svoje ljubavi in spo-

štovanja svojega do našega svetlega ce sarja zato menimo, da se bo tudi letos njegova petdesetletnica slovesno obhajala po vseh avstrijskih kronovinah, kakor se je nedavno petindvajsetletnica njegove poroke.

Če Nemci trdijo, da je nemški jezik tista vez, ki Avstrijo vkup drži, pravimo mi, da je to velika laž, ampak cesarska hiša, od vseh narodov ljubljena in spoštovana, je tista vez, ki našo državo veže, da ne razpade.

Med tem, ko drugi kralje in cesarje stre-ljajo, je naš car povsodi priljubljen, ker je bilo postopanje Habsburžanov od nekdanj pošteno. Posebno pohvaliti pa se mora dobrosrčnost našega vladarja, ki je pri vsaki nesreči prvi, da vnesrečenim na pomoč prihiti, in to tudi močno pripomore, da mu je ljudstvo po vseh deželah zvesto in vdano.

Molimo tedaj na ta državni praznik, naj nam Bog ohrani tacega vladarja, naj mu dá vedno najboljše svetovalce na stran, in naj ga obvaruje zapeljivcev, ki mu slikajo črno za belo in njegovo zaupanje zlorabijo. V to ime kličemo: Na mnogaja leta! Živio naš car Franc Jožef I.!

Politični pregled.

Avstrijske deiele.

V Ljubljani 16. avgusta.

Ker so ustavoverci s svojim parteitagom v Mödlingu fiasško naredili, hočejo zdaj osnovati velik „parteitag“ za vse avstrijske Nemce. Ustavoverni listi zahtevajo, naj bi se tu oziralo največ na češke, moravske in na Nemce po drugih slovanskih deželah. Od pra-

Pijanec.

Našim ljudem podomačil Vilinski.

17. Nova služba.

(Dalje.)

„Čaj, čaj, da se prej vode napijem; tako nisem še nikoli tekkel, kar živim. Nisem iskal ne brvi ne steze, kar vili sem jo čez potok in čez hrib naravnost sem kaj-le. Le poslušaj, tako-le je bilo. Hitro sem stopal proti vasi in ne dolgo, pa sem bil na potu, ki drži k nekdanji Debeljakovi krčmi. Delal sem korake, kolikor sem mogel velike, kar čujem pred sabo vpitje. Pohitim tje kaj, pa vidim, kako stoji nekaj ljudi okoli prevrnjenega voza, ki se trudijo, da bi ga vzdignili, pa zastoj. Jaz stopim bliže in koga najdem? gospoda gozdarja, njegovo gospo, pa starega kočijaža. Spet primemo za voz, hentejte, jaz se va-nj uprem v sredi, uni pa ob koncih in voz je vzdignjen in postavljen. Gospod gozdar sega v žep in mi boče dati kaj plačila, kaj pitnine, pa sem rekel: „Gospod, lepo se vam zahvalim, nisem zaslužil nikacega plačila, pa tudi sicer vas imam za nekaj prositi, imam ponižno prošnjo do vas,

upam, da me boste uslišali.“ Gozdar me pogleda od glave do nog, stopi korak nazaj, pa me spet meri od nog do glave in na to reče ljubeznjivo: „Lej ga, lej, Janka Prašnika! J, kaj si ti? No? to mi je ljubo. Kaj pa delaš, kaj počneš? Kam si namenjen?“ Na to da voz naprej odpeljati, sam gre peš z gospo, pa jaz zraven njega. Jaz pravim na to: „Gospod, slišal sem, da je stari ogljar umrl in da je služba prazna, za to službo vas ponižno prosim. Bote videli, gospod, da bom tako delal, da bote za mano zadovoljni; bote videli, gospod, da vam ne bo treba nobenkrat se čez-me pritožiti.“

„No, Prašnik“, reče na to gozdar, „kupec Grabež, ki je v najem vzel mlin na Jarovini, ta mi je že pravil, da si pošten človek. To mi je prav ljubo. Sem tudi boter tvojemu otroku in ko sem tvojega otroka pri krstu držal, bil sem še logar, pa zmeraj sem te rad imel, toda za službo v ogljarnici potrebujemo popolnoma poštenega in povsem zanesljivega človeka, ker je prav lahko mogoče, da pri tem poslu pod roko trguje, da na skrivnem proči prodaja. Svet ne govori dobro o tebi, ti si na

jako slabem glasu in zatorej ne vem, če bo tvoja prošnja uslišana pri milostljivem gospodu grajščaku.“

„Na to sem ponižno rekel, pa mirno, da si mi je kri zavrela pri taki obrečenosti: „Gospod, saj me lahko poskusite, jaz se bom tako vedel in obnašal, kakor le kdo. Vzemite me, gospod, na poskušnjo za četrt leta. Ako nisem za to, potem mi lahko službo odpoveste. Imam ženo in dvoje otrok, živeti se mora in kruha je vsak dan treba, pripravljen sem biti prav pošten človek.“

„Gozdar ni rekel na to bele ne črne, k sreči je pa gospa za-me besedo spregovorila: „Jože“, je rekla gospa, „stori Prašniku, stori, kar te prosi, njegova žena je bila zmerom dobra in pa vseskozi poštena; iščeš pa že več tednov zanesljivega človeka za to mesto.“

Gospod gozdar se na to prijazno nasmehe in mi reče: „Tedad Prašnik, naj pa bo, pojdi k logarju na meji, reci mu, naj ti da ključ od hišice ondukaj, pa začni ogljariti, koj jutri začni oglje žgati. Tega dela se boš hitro navadil. Pohištvo in vse drugo, kar dobiš ondukaje, moreš upotrebiti, pa si najemi pošte-

vih Nemcev zahtevajo, naj bi zatajili vse svoje lokalne želje, ter priskočili v pomoč „zatiranemu nemštvu“, naj bi skrbeli v prvi vrsti za nemškutarijo, ter tako ohranili edinost ustavoverne stranke. Tako je bilo od nekdaj, da so odločevali pri ustavovercih poslanci nemških Pemcev, Herbst, Plener itd., zato pa se je tudi narodni prepir tako poostri, ker nemški Pemci podobni našim nemškutarjem, ne mislijo na nič drugega, ko na nemško hegemonijo, na ohranjenje svojega privilegirane stališča. Nemcem v Tirolskem, v Solnogradu, v gorenji Avstriji itd. je vse eno, kakošne šole so na Češkem ali na Kranjskem, in v katerem jeziku se uraduje; ker pa nemški Pemci zvo- nec nosijo, zato vlečejo še prave Nemce za seboj v boj za nemškutarijo.

Včerajšnja „**Laib. Ztg.**“ odgovarja na nesramni napad na našega deželnega predsednika v dunajski „**W. Allg. Ztg.**“. Dotičnemu dopisniku bere levite, pa še veliko premalo, kajti tak članek je vreden še hujšega odgovora, ko v časniku. Čudno je, da na Dunaji smejo vse pisati, mi v Ljubljani pa ne. „**Tagblatt**“ je članek ponatisnil in je po pravici konfisciran, prva konfiskacija pa bi morala zadeti „**W. Allg. Ztg.**“, ko bi judje na Dunaji ne imeli take oblasti.

Iz **Idrije** se nam poroča, da je interpelacija slovenskih poslancev vendar nekaj koristila, ker so zdaj uradniki bolj priljudni z delavci, in tudi plače so se nekoliko zboljšale. Iz tega bodo Idrijčani spoznali, kje imajo iskati svoje prave prijatelje.

Za volitev v **Mariboru** se še ne ve, koga bodo Slovenci postavili za kandidata, odkar je minister Konrad rekel, da ne kandidira. Naša misel je taka, da naj ga naši vse vendar postavijo za kandidata; ako bo voljen, bo volitev brž ko ne sprejel, ako pa voljen ne bo, se vsaj ne more reči, da je propadel. Naj se tedaj sestavi odbor z geslom: „volimo ministra Konrada.“

Nemškutarji v **Marenbergu** na Štajerskem zmirom kako neumnost naredé, da svet o njih govori. Zdaj je okrajni zastop izrekel nezaupnico ministru Taaffeju. Da bi demonstracija več izdala, imenujejo se pred svetom „Slovence“. To so pač Slovenci, da se Bog usmili!

V **Brnu** je šolski svet vendar izrekel

se, da nima nič zoper to, ako se napravite v mestu dve česki šoli. To je menda posledica Čehom prijaznega vetra iz vladnih krogov.

V **Kaniži** je bila nedavno volitev za ogerski zbor. Pipale so se za mandat tri stranke, vladna, združena opozicija in pa skrajna levica. Na splošno začudenje je zmagal dr. Unger, kandidat skrajne leve. Vladni kandidat Jokai sloveči madjarski pisatelj, je propadel.

Vnanje države.

Narodno liberalna stranka na **Nemškem** že prej dosti onemogla in razkrhana, hoče se zdaj še na dve stranki razcepiti. Može lov rešilnega programa, pa ga ne najdejo, odkar jih je Bizmark zapustil, in so ob vladno podporo, zgubili so vso moč, kakor naši ustavoverci.

Rumunski in Srbski knez bivata zdaj v Ischlu v družini našega cesarja. Nemški listi hočejo vedeti, da išče rumunski knez zveze našega cesarja. To je že prav pa ne v tem smislu, kar nemškutarji žele, namreč zvezo zoper Rusijo, ampak mi bi odobrvali zvezo vseh podonavskih držav zoper Turka, da se ta druhal enkrat v Azijo izžene.

Bolgarska vojska se računa na 80.000 mož, pa s prostovoljci vred jih bo najbrž še več.

V **Rusiji** so se začeli zopet nihilisti gibati. Ruska vlada napenja vse žile, da bi to noroglavo zaroto zatrla.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 12. avgusta. (Hvala Bogu, da smo zopet na Kranjskem!) Kedar dva ali njih več v nerazumljivem tujem jeziku pričo družih med sabo govore, ko bi vendar lahko v domačem jeziku govorili, imajo naši priprosti ljudje navado reči: „Bog nam daj še enkrat na Kranjsko (to je: med ljudi, ki po naše govore) priti!“ — Taka se nam je do zdaj godila od naših uradnikov. Dasiravno večinoma znajo naš jezik, so vendar do zdaj z redkimi izjemami z nami le v blaženi nemščini občeovati hoteli; in če so že s kmetom v uradu slovensko govorili, ker ta drugega ni razumil, so mu vendar skoraj izključljivo le nemško dopisovali.

Ali kar smo dobili za deželnega predsednika blagega g. Winklerja, je jel drug veter

pihati. Uradi so naenkrat pokazali, da znajo tudi slovensko pisati. Jaz sem okrajnemu šolskemu svetu že drugo leto slovenske vloge pošiljal; teh mi pač niso zavračali, ali v slovenščini mi vendar nikoli niso odgovorili. Kako tedaj ostrim, ko pretečeni teden na slovensko vlogo slovensk odgovor dobim!

Ravno tako je tudi zadnji čas naš okrajni šolski nadzornik jel v domačem jeziku dopisovati in če še pristavim, da sem celo od ljubljanskega ordinarijata dopis s slovenskim napisom dobil; potem se ni čuditi, če sem veselja zaklical: Hvala Bogu, da smo zopet na Kranjskem!

Ali s tem ni vse opravljeno. To je le nekoliko peska v oči, da bodo okrajni glavarji in drugi viši uradniki, kadar jih deželni predsednik zopet popraša (in poprašal jih bode gotovo!) odgovoriti zamogli, da slovenske vloge res tudi slovensko rešujejo! Vidi se jim pa, kako jim je to zoprno, in če mi sami dobro ne pazimo in ne čujemo, kmalo bodo zopet nazaj zavili na svoj stari priljubljeni nemški tir. Kaj nam je tedaj storiti?

1. Mi sami se moramo slovenskega jezika v svojem občevanju z uradi posluževati, če bi bili tudi nemškega bolj vajeni; in to že za voljo principa.

2. Ako se naše slovenske vloge ne sprejmejo ali pa da nam na slovenski dopis nemško odgovore, pošljimo stvar naravnost deželnemu predsedništvu, da se samo prepriča, kako uradi z nami govoré.

Naravnost neodpušljivo pa bi bilo, če bi se srenjski in farni uradi in krajni šolski sveti nadalje še z nemščino mučili in vkvarjali. S tem bi le okrajnim glavarstvom in drugim višim uradnikom vstrezali in potuho dajali, da bi potem te uradnike, prašane od deželnega predsednika, lahko odgovorile: „Mi bi že slovensko odgovarjali, ali kaj hočete, ko nam z dežele od srenjskih, farnih in drugih uradov le nemški dopisi dohajajo!“

Ni težko uganiti, na kateri strani bi bila potem sramota! — Stvar je zdaj prišla v tek, ne zamudimo lepe prilike! Nikar ne čakajmo, da bi nas od zgoraj še le morali opominjati, da naj slovensko uradujemo. Če bomo tega čakali, — no potem — ne bomo nikoli nič pričakali!

S Štajerskega, 17. avg. + Redko slovesnost smo imeli na sv. Lorenca dan v Vojniku blizo Celja. Obhajali so ta dan duhovni svetovalec in župnik Vojniški v pokoji, čast. gosp. Matevž Lah, svojo zlato sv. mašo. Redka je taka slovesnost, ker le malokteremu duhovniku je dano včakati petdesetletnico svojega mašništva. Naš šematizem kaže le 10 jubilentov med 486 kleriki. Pa enega, gosp. Grosskopf-a, je nam letos že pobrala nemila smrt. Večidel ljudi umrje v detečjih letih, le malo jih doseže starost 50 let in marsikomu velja pregovor: „Čez 50 let ne bo ne čevljev, ne drêt.“ Toliko redkeji je duhovnik, ki bi svojo službo opravljal pol stoletja. Ni, kar si bodi, težo in vročino dneva nositi 50 dolgih let v vinogradu Gospodovem.

Tudi gospod oča Lah so že dvomili, ali bodo doživeli zaželjeni dan 50letnega svojega duhovskega delovanja, ali ne, ker tlačila in trla jih je večkrat huda bolezen, protin, po vseh udih, da so se čutili že klizo groba. Tudi letos jim je že smrt trkala aa duri — in bali smo se že, da zlate maše v Vojniku ne bo. Toliko veseliši je bil dan slovesnosti za jublanta samega, kakor tudi za vso Vojniško županijo in druge ljube goste.

Od blizo in daleč so hiteli omenjeni dan

nega močnega hlapca, da ti bode pomagal. Ljubo mi je, da znaš dobro pisati, da se razumeš, kako je delati račune in tako ne bo nobene prevare ali guljufije, zavoljo ktere sem se že toliko jezil. Prihodnji teden, ko bom gozd pregledoval, te čem obiskati in kar bo treba, ti bom pokazal in razložil. Varuj se pa zverogradcev pa tihotapcev ali skrivačev, ki jim pravite kontrabantarji, teh se varuj!“ Tako je bilo pri gospodu gozdarju. Preden odidem, pa gospej roko poljubim. Prijatelj je le dobra stvar, če je tudi najmanjši prijatelj. Gospa je še prijazno za mano zaklicala: „Prašnik!“ je dejala gospa, „pozdravite mi ženo“. No, hvala Bogu, zdaj sem pa srečen kakor kaki knez. Otrok, ustani, danes bomo spali v svoji hiši. Jutri tvoj oče ne bo več brez dela pohajkoval, od zdaj zanaprej vas bo živil na pošten način.“

Veselo priskaklja Barbka pa hajd v ogljarsko hišo. Večer se je bil storil pa hladno je bilo, ko so tje kaj prišli. Janko hiti k logarju na meji s korbico v roki, da kupi kaj jesti za svojo družino. Vrnivši se in stopivši pod nizko streho reče: „Hvala Bogu! zdaj nismo več brez strehe“. Na to izleče iz korbice ne-

kaj jestvine, pa jajc, pa masla, pa kruha, pa nekaj mesa. Vse to mu je bil na upanje dal dobri logar, Katinka je bila pa vesela, da je vse priskrbel.

„O, Janko, ti si pa cel kuhar. Samo nekaj si pozabil.“

„I, kaj bi to bilo? Pozabil? nekaj pozabil? Nisem ne; še soli sem prinesel, v papir zavite. No kaj še?“ —

„Steklenko žganja“, reče žena smijaje se.

„E, pasja noga“, reče Janko, pa gre z roko in si usta obriše, „dokler sem tukaj, ne pride mi v ogljarnico niti kapljica žganja in ko bi bila ne vem kako pozlačena.“

„No, bomo videli, kako boš držal besedo kako boš mož - beseda“, dé Katinka veselo in gre k ognjišču, da kaj gorkega, kaj juhe, pripravi. — Dolgo, dolgo časa je preteklo, odkar je poslednjikrat Janko z družino večerjal in pa z otroci molil večerno molitev. Malo se mu je ustavljalo, ker že tako dolgo ni molil, zato je pa časih pogrkal, pokašljaj, kam pljunil, besedo potegnil, ponovil, ali tu pa tam kaj povdaryl, pa je bilo. (Dalje prih.)

mnogi prijatelji zlatomašnikov in njega častitelji v prijazen Vojnik, ki je bil ves praznično oblečen, in z mnogimi slovenskimi prapori okinčan. Brez števila ljudstva se je zbralo v cerkvi — ne samo iz Vojniške fare, ampak tudi iz drugih sosednih župnij, da bi zlatomašnika spodobno počastilo, kar ni samo čast za jubilanta, ampak tudi za ljudstvo samo, ki svoje zaslužne duhovnike še zmerom spoštuje in ljubi. Ne bodem popisoval na drobno te slovesnosti, ampak le rečem, da za mene je bilo prav ginljivo, videti starčka gospoda, ki sem ga že v njegovih trdnjih letih dobro poznal in čislal — s palico v tresočih se roki, korakati proti hiši božji — obdanega od v belo oblečenih nedolžnih deklic in od 43 duhovnih tovarišev, — med temi, dva zlatomašnika, preč. gg. nadžupnik Žuža iz Laškega in Fr. Juvančič, dekan iz Novecerkve, ki sta s svojo navzočnostjo slovesnost še posebno povzdignila.

Ginljivo je bilo v cerkvi poslušati pridigarja, špirituala mariborskega velečast. gosp. Franca Ogradija, ki si je izbral sedanjemu času primeren rek Gospodov: „Na svetu bote britkosti imeli, toda zaupajte, jaz sem svet premagal“ ter navdušeno govoril, da je poslušalcem do duše in srca seglo, ker je tudi njemu, govorniku — s srca šlo. Ginljivo je bilo poslušati, pri slovesni sv. maši, prekrasno petje, katero je vodil vojniški g. kaplan, doktorand Kukovič, tako izvrstno, da se je le čuditi.

Po sv. opraviilu je zbrano duhovenstvo g. zlatomašniku častitalo. Posebej je pa duhovščina novocerkovska g. jubilantu podarila prelepe nove mašne bukve v spomin in nekdanji zlatomašnikov kaplani so mu poklonili knjigo fotografij, vzlasti tudi tistih krajev, kjer je povsod pastiroval: Celje, Vojnik itd., kar je vse g. jubilanta močno ginilo.

Pri obedu, ktereга se je vdeležilo kakih 70 gostov, je bila prva zdravica Njih svetosti Leonu XIII. in se glasila v latinskem jeziku. Druga napitnica se je napila Njih Veličanstvu, svitlemu cesarju po nemško, treko je napil velečast. g. župnik žalski J. Jeraj slovenski našemu premilostljivemu knezu in škofu. Potem se je napilo g. jubilantu, ki se je srčno vsim gostom zahvalil. Med raznimi napitnicami in petjem krasnih slovenskih pesem so nam ure v veseli družbi le prehitro pretekle, naj spomnim, da častni jubilej gosp. očeta Matevža Lah-a nam globoko o srcih ostane vse žive dni.

Lienc na Tirolskem, 12. avg. Tekoče leto je tu na Tirolskem za nevihte, plohe, točo in druge enake elementarne nezgode posebno ugodno, skoraj vsaki dan je kaj enacega. Zadnje dneve se je nebo posebno odlikovalo s svojo ljutostjo, zlasti je občutila Pusterthalska, gorenja Dravska in Beljanska grozovitost razburjenih oblakov. Strahovito nevihto spremljal je obligatni blisk in tresk in pridružila se je tudi toča. Ne še dosti vsega tega, tudi hodourniki so nas nepričakovano oplašili, zasuli so na mnogih krajih plodovito zemljo kmetovalcu s peskom in kamenjem, naredili so si nove struge in tako zaprli komunikacijo. Po burnih dnevih in nočeh sije zopet solnce iz modrega neba, oživljajoč in ozdravljajoč po dolinah in livadah, in naših gora vrhunci, ki so bili pobeljeni z novim snegom, zadobili so zopet prejšnjo barvo.

Pretečeni teden obiskal je novi namestnik gospod Widman prvokrat Pusterthalsko in tudi naše mesto je imelo čast visokega gosta v svojih zidovih pozdraviti. Obiskal je kakor po celi dolini tudi tukaj županstvo in si je s svojim priljudnim in poblevnim obnašanjem pri-

dobil srca vseh javnih in nejavnih meščanov in nam zapustil nepozabljiv vtis.

Pričakovano smrt Vašega „buteljna“ praznovali bomo tu bivajoči Slovani prihodnjo nedeljo s strelišno zabavo. In to z nekakim popolnoma opravičenim ponosom; kajti v naši sicer jako prijetni a žalibože ponemčeni dolini, ktera je okinčana ne le z v nebo kipečimi sivoglavci in snežniki prve vrste, temuč tudi s pomenljivimi mnogobrojnimi zgodovinskimi spominki, kar svedoči zanesljiva imena tisočletnih snežnikov, imena vasi in posameznih posestnikov, podrtina poganskega templja poleg Toblacha itd. pretakala se je slovenska kri proti Gotom, Hunom in vojevitim Germanom. (O tem pri priliki kaj več drugikrat). Kakor sem omenil propadlo slavo Dežmana in famosnega deželnega glavarja Kalteneggerja obhajali bomo s strelišno zabavo. Odlični Slovani poklonil je v ta namen en napoleon in dosti piva in vina. Mesto tarče bodo „grablje“ in kdor bo prvi „glasovite grablje“ prestrelil, dobi zlati mamon in v tem trenutku zasvirala bo godba veteranov „Naprej zastava slave“. In potem sledi živijo! Vidovski.

Jalapa v Meksiku, 29. aprila. (Konec.) Vlada je ljudovlada ali demokratična, kakal Najnesramnejša, lažjoviva, najmanj svobodna, najbolj svojeglavna, trinoška. Predsednik Porfirio Diaz je neveden vojak brez višjih študij, njegov brat Feliks je bil počesten tolovaj. V vsaki vasi je najmanj po šest pravdnikov (advokatov) ali „winkelschreiberjev“, po dva „generala“ in po pet nadčastnikov. Po vsi deželi med 8 milijoni prebivalcev je čez 5000 „generalov“ in 7000 „advokatov“. So „generali“, ki ne znajo ne brati ne pisati. Za stopinjo „generala“ ni treba nič družega, kakor nabrati kakih 20 mož, spuntati se zoper vlado, napasti najbližnji grad (vtrjeno hišo), poloviti in zvezati posle, od gospodarja s silo „na posodo vzeti“ 5 do 10.000 tolarjev ali pa vse konje, vole in drugo živino, tudi žito. S tem se nabirajo ljudje, gredo od posestva do posestva in kedar jih je 1000 do 5000 skupej, podeli vlada poveljeniku čast in stan generala. General Cuellar, guvernér v Flaxali, je bil počesten tolovaj, ravno tako Carbajal, Doroteo, Leon v Colimi in prej imenovani Felix Diaz v Oahaki.

Poslanci se volijo večidel po volji gubernérja ali predsednika, imajo po 10 tolarjev na dan, pa so navadno prazne glave in store, kar guvernér hoče. Pač se pravi, da jih ljudstvo voli, ali ljudstvo so po veliki večini Indijanci, okoli 6 milijonov jih je, in ti znajo komaj govoriti, brati in pisati pa kar nič.

Mestni ali županski zbor se voli tako. V nedeljo prej naznanjeno veli župan vsakemu „sodniku“ (načelniku enih ulic) narediti zapisnik prebivalcev moškega spola; ti se podajo od hiše do hiše in sestavijo volilce. Drugo nedeljo se na dvoru pred mestno hišo izbere moške, ki bodo sprejemali volilne liste, in ti so: en predsednik, dva zapisnikarja, dva števnikarja (škrutinatorja), in za vsakega teh po en namestnik. To je volilna komisija. Tretjo nedeljo ti v odločenih krajih postavijo v vežo kake hiše svojo mizo in prejemale volilne liste, ktere so bili prej že glavarji ulic razdelili med prebivalce. Listi so večinoma tiskani, vsak volilec ima zapisati enega župana, enega za pod župana in osem prisednikov ali svetovalcev. Ker pa jih le pičlo malo zna pisati, jim liste popišejo od vlade kupljeni agitatorji — se ve, da z imeni mož, kteri so vladi všeč, in tako vlada zmiraž zmaguje. Po končani volitvi se

drugi dan zberó udje vseh komisij, izvolijo izmed sebe predsednika in dva števnikarja (škrutinatorja), ti pregledajo in seštejejo volilne liste in izvoljenim dajo pisma, da so izvoljeni. Četrto nedeljo okrajni glavar te potrdi, če so mu všeč, ako mu pa niso po volji, ovrže volitev in začasno pokliče k poslu druge, pa razpiše novo volitev. V našem mestu že tri leta ni bilo veljavne volitve, okrajni glavar počenja, kar se mu zdi, župan in njegovostarešinstvo nimajo pravice ne enega centava (solda) brez dovoljenja njegovega obrniti v prid mesta; še celó občinskega premoženja v h šah in zemljiščih ne smejo imeti. Pri tem pa mora mesto vendar rediti vse jetnike, zato nakladajo davke povrh deželnim in državnim, pri državnih in županijskih uradih je toliko pisarjev, kakor menda nikjer drugje, če jih pri vas ni, in vsi ti so mastno plačani.

Skoro ravno tako se vrše volitve poslancev. Volilci večidel poslanca še po imenu ne poznajo, okrajni glavar ga veli voliti in voljen je, ker s silo se ravno ne skopari.

Vojaki se ne nabirajo, kakor pri vas, ampak se nalové kakor ribe, kedar jih je treba. Kdor lovcem prileti v roke, da je le raven, dober je, ne dé nič, če je samec ali oženjen in oče celega krdela otrok; zapró ga in vtaknejo v vojaško suknjo in osobna svoboda z Bogom! Nikdar več ni sam svoj, še na sprehod ne sme sam, vsak stotnik pelje svojo četo brez orožja ven in vsi oficirji so z revolverji v roki za petami, da bi kdo ne všel. V vojski, če se kaka četa podá ali jo vjamejo, se le oficirji premene, vojaki pa se obrnejo proti prejšnjim svojim prijateljem in tako strelja večkrat brat proti bratu, oče proti sinu, sin proti očetu.

Kar se vere tiče, je do malega vse prebivalstvo rimsko-katoliške vere, ali tako nevedno, da imajo božjo službo zmešano z mnogimi nepristojnimi, celó smešnimi navadami. Tako n. pr. z ene vasi o procesiji nese vsak človek križ, da je polno križev vsake velikosti, z druge vasi nesó na dolgih drogih privezane golobe s porezanimi nogami, ki imajo krog vrata privezane majhne srebrne denarje; uboge živalice potem spuščajo, da nekoliko časa po zraku letajo, potem pa zavoljo bolečin popadajo na tla, kjer se otroci tepó za-nje, da jih žive raztrgajo zavoljo denarja okoli vratu. Zopet drugi nosijo angelje v pisana ženska krila ali moške hlače oblečene in s prti pokrite seboj. Koliko pa je še drugih slabih in poganskih šeg!

Niža duhovščina je primeroma malo izobražena, viša pa zeló učena in bi za omiko ljudstva veliko več lahko storila, ali vlada jo tišči kolikor le more. V cerkveni obleki se duhoven zunaj cerkve še prikazati ne sme, še celó zadnjo popotnico mora bolniku pod plaščem skrito nesti s klobukom na glavi. Pridig ali govorov v cerkvi je malo, tukaj imamo večidel stare duhovne, kteri temu niso več prav kos. Zavoljo neprijaznosti vlade jih čedalje bolj primanjkuje, in če ne bo boljše, bo tudi vera kmalu zginita od tod. Škof naš je učen in priljuden gospod, a nasproti niži duhovščini predober, zato ga ta okrog prsta ovija in dela z njim, kar hoče.

Tu imate toraj par površnih vrstic z Jalape. Vesele niso, a resnične. Pristaviti imam le še to, da poštno zvezo z Evropo imamo še precéj dobro; vsak mesec ste dve francoski pošti, 2 ameriški in ena angleška. Zdravi!

M. Danič.

Domače novice.

V Ljubljani, 17. avgusta.

Prebivalci ljubljanskega mesta!

Nj. veličanstvo, naš presvitli cesar in vladar

Franc Josip I.

praznuje v sredo 18. avgusta

svoj

petdesetletni rojstni dan.

Pri tej slovesni priliki mislimo svoje hiše z zastavami ozaljšati in

vtorek 17. avgusta zvečer
jih tudi iluminirati.

V Ljubljani 16. avgusta 1880.

Več ljubljanskih meščanov.

(Presvitli cesar) so za pogorelce v Kamniku fare Preserske darovali 800 gld.

(Desetletnica ljubljanske požarne brambe) se je v nedeljo in včeraj zelo slovesno obhajala. Mesto je bilo po glavnih krajih okinčano s cesarskimi, avstrijskimi in narodnimi (deželnimi) zastavami, nemške nobene ni bilo videti. Skoro vse požarne brambe z dežele, potem s Štajarskega, Koroškega, Istre so poslale deputacije v manjšem ali večem številu, posebno odlikovali so se Hrvati z Zagreba in Siska, ki so izdatno pomagali prestriči namen, s katerega je bila ta slavnost napravljena — kar je zdaj očitno, namreč: nemško demonstracijo. Kakor pa nasproten veter hipoma zavrne oblake, tako je dobila slovesnost, od ktere je hotelo vodstvo ljubljanske požarne brambe izključiti vse, kar bi jej bilo dalo kak slovensk značaj, mahoma po večini narodno podobo, tuji duh katerega so bili prinesli seboj ponemčeni Korošci in Štajarci z mest in trgov, je bil brž premagan in namestu „Schlauch“ in „Heul“ so se slišali le gromoviti „živijo“ narodnih Ljubljancev, Hrvatov in večega dela požarnih bramb z drugih krajev kranjske dežele — tako, da so tujci, potujčenci in ljubljanski nemškutarji kar zijali in na tihem z zobmi škripali. In tako so nemškutarji kranjski zopet doživeli izdaten „fiasko“, zopet imajo eno blamažo več, nam protivni tujci pa so se lahko prepričali, da je Ljubljana na slovanskih tleh, na katerih ni več polja za veliko-nemške ali pruske rogovileže. Prijateljstvo s Hrvati pa se je zopet le še bolj vtrdilo med nami. — Nadrobnejši popis pride prihodnjič.

(Zoper vrlega našega deželnega predsednika g. Winklerja) naši hudobni nemškutarji zdaj, ko jim je v Ljubljani pot zaprta, ljuto rujejo in lažejo po dunajskih listih. Glasoviti škandalozni list dunajskih judov „Wien. Allg. Ztg.“ ima že drugi članek o njem, v katerem pripoveduje nam že znane izmišljive hudobnosti in celó osebnega sovraštva, ter skuša gosp. Winklerja razkričati in počrniti kot preganjalca nemščine po Kranjskem. Včeraj „Laibacherca“ prav krepko in s temeljnimi dokazi pobija oni nesramni spis, mi bomo v prihodnjem listu poslovenili ta jedrnat odgovor. Za danes povemo le to, da nam spis silno hudó diši po peresu Vesteneckovem; tega gosp. okrajnega glavarja je namreč zadnji čas tako pogosto videti po cele dneve v Ljubljani, da se nam neverjetno zdi, da bi prihajal sèm le ob svojih poslih, kateriž litijski okrajni glavar skoro ne more toliko imeti v Ljubljani. Možeče tudi, da hodi sèm le dolgočasne ure preganjat, iz česar bi pa sledilo, da domá na svo-

jem mestu nima dosti dela. Resnica je gotovo ta, da nobenega okrajnega glavarja ni videti tolikrat v Ljubljani, kakor gosp. vit. Fränzl-Vestenecka, in le v družbi najhujših nasprotnikov sedanje vlade.

Razne reči.

— Umrli je po dolgi hudi bolezni obče spoštovani gospod Evgen Majer, župan vi-pavski.

— Velika cerkev v Kolinu na Reni, po domače imenovano mesto „Kelnamrajn“, kjer so sveti trije kralji pokopani, in kamor so včasih tudi slovenski romarji pogosto hodili, ta velikanska cerkev, ki se je začela zidati že pred šest sto leti, je letos dodelana. Ta dogodek se bo slovesno obhajal.

— Velike in strašne nesreče se poročajo iz vseh krajev Avstrije. V gorenji Avstriji so se vtrgali oblaki in po celi deželi imajo povodenj. Na Moravskem in v Šleziji bila je ravno taka, kar smo že poročali. Tudi dolenja Avstrija je mnogo trpela, še Dunaj je bil v nevarnosti; škoda je neizmerna.

— Zabavnik „Deutscher Haus-schatz“ prišel je na svetlo 16. snopič ki ob-sega: Text: Der Brodnik. Reise-Erlebnisse von Karl May. — Das Capitol und die Fora im antiken Rom. — Der Hobelmann. Ein Bild aus dem Volksleben von August Butscher. (Schluss.) — Literarische Chatarköpfe. P. Cö-leston Gschwari. Von Bruder Norbert. — Ueber die Wirkungen der Musik. Von M. Becker. — Der Notar von Argostoli. Neugriechische Novelle. — Das Todte Meer. Von Dr. A. Berghaus. — Altdeutsche Rechtsgebräuche. Von De Porta. Berliner Chronik. Von Dr. X. — Ein Stück Meeresboden vor unseren Augen. — Das Celluloid. — Allerlei. — Podobe pa so: Illustrationen: Fahrende Säuger in alter Zeit. Nach einem Gemälde von Alfred Seifert. — Capital und Forum Romanum. Von Prof. A. Gnauth. — Die Kaiser-Fora. Von Prof. A. Gnauth. — In Versuchung. Gemalt von Fr. Sonderland. — Die Kreuzabnahme im Ober-ammergau. Passionspiel. Originalzeichnung von E. Horstig. Kolumbische Baumfarn: Cyathea straminea Karst. Originalzeichnung von O. Schulz. — Merkwürdige Thiere im Aquarium zu Berlin. Nach dem Leben gezeichnet von Konrad Siemenroth. — Eine Venetianerin. Gemalt von Charles Landale.

Petindvajsetletnica katol. družbe roko-delskih pomočnikov v Ljubljani.

(Konec.)

V pondeljek zjutraj je dež nektare, ki so se že napovedali, oplašil, da so ostali doma; a večina se odpelje s posebnim vlakom na rajski Bled. In ni jej bilo žal, ker vreme se je spremenilo in bil je najprijetniši dan. — Društveni predsednik g. Gnjezdca je z azistenco opravil črno mašo za vse ranjke ude, dobrot-nike, tako da so res živi in mrtvi obhajali v prave-m pomenu jubilej. O prijetni zabavi na otoku po jezeru in po okolici pisati — reklo bi se gotovo vodo v jezero nositi. Le toliko se lahko reče: da se je tujim gostom in domačim „kinč nebeški kranjske zemlje“ tako priljubil, da jim je čas tamkajšnjega bivanja le prehitro pretekel. Ura vrnitve je prišla, za škofom Grušo, ki se je že s prvim vlakom odpeljal, je zvečer posebni vlak tudi druge zopet Ljubljani izročil.

Ti slavnostni dnevi bodo vdeležnikom go-tovo ostali v blagem spominu še v pozne čase. Da bi jih mnogi in mnogi dočakali še drugega

jubileja! — K takemu nepričakovanemu vspehu pa so družbi gotovo pripomogli blagi dobrot-niki, zato se jih naj hvaležno spominja in tudi njih ohrani v blagem spominu. V prvi vrsti gre venec neutrudnemu predsedniku, duhov-nemu svetovalcu g. Gnjezdi, ki toliko moči žrtvuje v prosep družbe. Nič manj drugim gg. učnikom, ki v petji, zgodovini, kršanskem nauku itd. podučujejo, da zamore sleherni društvenik z zahtevami sedanjega časa napre-dovati. In posebno tisti velikodušni gg. pod-porniki in podpornice, ki žrtvujejo materialna sredstva, da zamore družba cvesti, naj se za-pišejo v zlato knjigo. Pa kaj bi to govoril, ko bi jim bilo za časno čast, bi dotični ni prsta ne ganili, k čemu jim ves trud in požrtvoval-nost! Mislim, da se ravna po besedah škofa Gruše, ki je rekel v slavnostnem govoru, da tisti kaj velja, ki res dela v blagor člove-čanstva, ne pa, ki zna le lepo govoriti in tožiti o revii, ne stori pa nič. Sicerpa se bodo vseh blagih pospeševalcev tega društva imena zapisala gori v imenitnejšo knjigo.

Morda bi ne bilo napačno, ako bi kateri tistih gospodov, katerim je društvena osnova bolj znana, priobčil kak poduk o teh društvih, Kolpingu itd., za mlajše občinstvo bi ne bilo napačno in čas ravno pripraven o 25letnici, saj smo pričakovali pri slavnostni besedi sli-šati kaj o zgodovini vsaj ljubljanskega društva.

Prava beseda o pravem času pade na do-bra tla — morda pri gg. pomočnikih in moj-strih, ki še niso udje, pa tudi pri tistih, ki dobro stvar, katoliško reč, podpirajo vselej po svojih močeh, če tudi bolj pičlo — pa saj „z malega raste veliko“, česar smo se vdeleženci ravno o tej slavnosti prepričali.

Gg. mladim mojstrom in pomočnikom pa toplo priporočamo, da se nepremakljivo držé tistih vzvišenih načel, ktere je g. Rus izrazil. Potem bodo vselej in povsod čast delali svo-jemu slovenskemu imenu, ako jih tudi osoda postavi morebiti izvan drage domovine med druge ljudi. Kar velja splošno, velja posebno vam

„Posvečevati svojih delo rok
Človeštvu v prid in stati kakor skala
Bran ver i, nje svetosti živ svedók,
In za cesarja in za dom svoj zlati
Pripravljen vsak život in kri je dati.“

cc — cc.

Naznanilo.

Podpisani naznanja, da je odslej njegova notars a pisarna na pošti v Novem-mestu vsak dan razun nedelj in praznikov od 8 do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure po-poldne odprta

Dr. Albin Poznik,
c. kr. notar.

Prodaja.

V Dolini na Dolenjskem se prodaja iz proste roke mlin, žaga in pol grunta, vse v dobrem stanu. Več o tem se izvé pri žu-paniji v Mirni.

„Oče naš“

60 cm. visoka in 46 cm. široka podoba.

Cena 80 kr.

Predg vor in vsaka prošnja posebej je lepo izpeljana v alegoričnih podobah, ktere služijo v venec okoli tiskanih, raznobarvenih prošenj „Očenaša“. Podoba s primernim okvir-jem je lep kinč za vsako sobo; ker je prva v slovenskem jeziku in cena ne previsoka, se priporoča posebno za darila o raznih prilikah.

Naročuje se in ob enem denar pošilja naj cenejše po nakaznicah. (5)